

Yttrande över Växla yrke som vuxen – en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna (SOU 2024:16)

U2024/00585

Universitets- och högskolerådet (UHR) tillstyrker de förslag som rör vuxenutbildningen. När det gäller inrättandet av en ny yrkesskola för vuxna kommenterar myndigheten de delar av förslaget som berör myndighetens verksamhetsområde.

3.2.1 Det ska införas en ny yrkesutbildning för vuxna

UHR har expertis inom bedömning av alla typer av utbildningar – både svenska och utländska utbildningar. Därtill har myndigheten dagligen kontakt med målgrupperna blivande studenter respektive studie- och yrkesvägledare. En ny utbildningsform ökar komplexiteten i att förstå utbudet av utbildningar för dessa målgrupper och vad konsekvensen blir av att välja en typ av utbildning. Det kan försvåra individens förutsättning att göra ett välavvägt studieval.

3.3.8 Arbetsplatsförlagt lärande ska vara obligatoriskt i utbildningar som leder till examen

Det är positivt att de studerande i yrkesskolan får möjlighet till arbetsplatsförlagt lärande under studietiden. UHR vill betona vikten av att säkerställa att regelverket för yrkesskola tillåter yrkespraktik inom ramen för Erasmus+.

3.3.13 Utbildning i yrkesskolan ska få tillgodoräknas i en examen från komvux

Betygssystemet i yrkesskolan föreslås att vara detsamma som i yrkeshögskolan. Det försvårar för övergång till vuxenutbildningen där betygsskalan är en annan. Det ställer ytterligare krav på validering inom vuxenutbildningen, som redan idag är resurskrävande enligt utredningen.

Utredningen strävar efter att minska risken för inlåsningseffekter för examinerade från yrkesskolan. Vid övergång till högskolestudier blir det troligtvis upp till respektive lärosäte att bedöma huruvida meriter från

yrkesskolan ska tillgodoräknas, till exempel via en ansökan om reell kompetens. I det avseendet krävs ofta särskild information och stöd till den sökande både från UHR, lärosäten och allmän studievägledning.

Att övergången från yrkesskolan till övriga utbildningsformer är komplicerad blir en typ av inlåsnings effekt för de studerande som vill ställa om eller ta sig vidare senare i livet. Därmed försvåras individens behov av livslångt lärande. Övergången till vidare studier ställer också stora krav på validering och tillgodoräkning hos den mottagande utbildningsanordnaren, som adderar till de utmaningar som finns idag.

3.6.3 Framtida utveckling av yrkesskolan

Införandet av en ny yrkesskola ämnar tillgodose arbetsgivares behov av viss kompetens. Förslagen om framtida utveckling av yrkesskolan riskerar att konkurrera ut andra utbildningsformer, i synnerhet på regional nivå. En alternativ lösning är att genomföra riktade insatser i befintliga utbildningsformer.

11.2.1 Ämnesbetyg ska ersätta kursbetyg

UHR arbetar intensivt med både regelverk och tillämpning av de kommande ämnesbetygen. När det gäller prövning i gymnasieskolan och komvux, vill UHR påpeka att regelverket om meritvärdering inom Gy25 måste utformas för att inte öppna upp nya möjligheter till konkurrenskomplettering som saknas inom Gy11.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Eino Örnfeldt efter föredragning av utredare Jasmine Sparr i närvaro av avdelningschef Anders Ljungberg.

Eino Örnfeldt

Jasmine Sparr